

Franjo ŠANJEK, *Dominikanci i Hrvati. Osam stoljeća zajedništva (13. – 21. stoljeće)*, Kršćanska sadašnjost – Dominikanska naklada Istina, Zagreb, 2008., 402 str.

U izdanju Kršćanske sadašnjosti i Dominikanske naklade Istina u ožujku 2008. godine objavljena je knjiga *Dominikanci i Hrvati. Osam stoljeća zajedništva (13. – 21. stoljeće)*, uglednog hrvatskog povjesničara, pročelnika Katedre crkvene povijesti Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i člana dominikanskog reda, akademika Franje Šanjeka.

Djelo je prvenstveno nastalo iz autorovih dugogodišnjih istraživanja o Redu propovjednika na hrvatskim prostorima, ali i, kako sam ističe u Pogovoru, kao plod suradnje s brojnom subraćom i drugim povjesničarima. Šanjek je knjigu posvetio »svim bijelim fratrima ogrnutim crnim plaštem koji, slijedeći Utemeljiteljev primjer, luč evanđeoske istine već osam stoljeća (13. – 21.) neumorno pronose hrvatskom zemljom!«

Na samom početku knjige nalazi se proslav akademika Luje Margetića i prigodna riječ Ivana Mateljana, provincijala Hrvatske dominikanske provincije, dok su na kraju isječci iz recenzija akademikâ Augusta Kovačeca i Nikše Stančića.

U Uvodu autor sažeto opisuje širenje Reda braće propovjednika po svijetu i

dolazak na hrvatske prostore, a slijede tri središnja dijela knjige.

Najopširniji prvi dio naslovljen je »Dominikanci na hrvatskom prostoru« i sastoji se od osam poglavlja. Najprije se opisuje dolazak dominikanaca u Hrvatsku, počevši do Istre preko Rijeke i Primorja, dalmatinske obale i otoka, središnje Hrvatske, Zagreba, Međurječja, Pokuplja i Pounja do Bosne. Potom je donesen ustroj dominikanskih zajednica tijekom osam stoljeća u Dalmatinsku provinciju (1378./80. – 1835.), Dubrovačku kongregaciju (1487. – 1835.), Hrvatsku kongregaciju (1508. – 1587.), Dalmatinsku provinciju (1835. – 1962.) i Hrvatsku dominikansku provinciju (od 1962.). Ovom je poglavljju dodan popis provincijala i vikara spomenutih zajednica. Uloga Reda propovjednika u razvoju hrvatskog školstva sljedeće je poglavlje u kojemu je predstavljena Kažotićeva katedralna škola u Zagrebu kao prvi viši studij u Hrvata, Stojkovićev prijedlog generalnog studija u Dubrovniku (1424.), Zadarski generalni studij (1495.) kao prvo hrvatsko sveučilište te generalni i provincijski studij u Dubrovniku (1886. – 1967.). Na to se neposredno vezuje iduće poglavlje o bogatstvu dominikanskih

knjižnica na hrvatskom prostoru. Iduća poglavlja posvećena su pastoralnoj djelatnosti bijelih fratara naviještanjem Božje riječi, radom u službi kršćanskog jedinstva, zauzetošću za inkvizicijske postupke te poslanjem među hrvatskim iseljeništvom izvan domovine (Chicago, Pariz, London, skandinavske zemlje i Njemačka).

Drugi dio knjige »Galerija hrvatskih dominikanaca« donosi dvanaest životopisa uglednih hrvatskih dominikanaca koji su od 13. do 20. stoljeća zadužili hrvatsku, a nerijetko i svjetsku kulturu, znanost i crkvenost. Riječ je o Pavlu Dalmatincu, Augustinu Kažotiću, Martinu Zadraninu, Ivanu Stojkoviću, Andriji Jamometiću, Benjaminu Hrvatu, Klementu Ranjini, Vinku Paletinu, Ignaciju Aquilinu, Serafinu Mariji Crijeviću – Cervi, Anđelu Miškoviću i Hijacintu Boškoviću.

»Leksikon hrvatskih dominikanaca« treći je dio knjige, a sadrži oko 1200 imena hrvatskih dominikanaca koji se spominju u raznim dokumentima. Autor ih redovito citira pa se mogu lako provjeriti i dalje istraživati.

Djelo završava bibliografijom o hrvatskim dominikancima koja sadrži stotinjak bibliografskih jedinica, iscrpnim kronološkim pregledom zbivanja u Hrvatskoj i svijetu vezanim uz dominikance, sažetkom na engleskom jeziku, pogovorom autora, kazalima osobnih imena, pojmova, etnonima i toponima te životopisom autora.

Šanjekova knjiga cjelovit je pregled djelovanja dominikanaca na hrvatskim prostorima. Svojim stilom autor ju je učinio pristupačnom najširem krugu čitatelja, dok je svojom znanstvenom utemeljenošću nezaobilazno štivo svim istraživačima dominikanske, nacionalne i opće crkvene povijesti. Estetski je lijepo oblikovana, tehnički dotjerana i u tvrdom uvezu, obogaćena brojnim ilustracijama, tabelama i preslikama dokumenata. Na samom kraju dodana je karta samostana, kuća studija i samostana klauzurnih sestara sv. Dominika na hrvatskim prostorima. Sve spomenuto ovu knjigu čini oku zamamljivom i za čitanje korisnom.

Slavko Slišковиć

Novi karizmatički pokreti i gibanja u Crkvi, Zbornik radova, Diaspora croatica, knjiga br. 12, Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt na Majni, 2008., 108 str.

Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni objavio je još jedan u nizu zbornika radova s godišnjih pastoralnih

skupova hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, ovoga puta s pastoralnog skupa održanog od 8. do 11. listo-